

Studiebesök på Norra begravningsplatsen 12 april 2023

I strålande vårväder samlades vi utanför grindstugan vid grind 3, i södra kanten av begravningsplatsen, mitt för gamla Karolinska.

Guiden tog emot oss och förde oss till en informationstavla där vi fick en första överblick.

Norra begravningsplatsen är en av Sveriges största begravningsplatser med cirka 33 000 gravplatser.

Den förvaltas av Stockholms kommun fast den är belägen i Solna kommun.

Här finns skulpturer, reliefer och konstnärliga utsmyckningar skapade av några av vårt lands mest framstående skulptörer som till exempel Carl Eldh och Carl Milles.

Här visar guiden på två vitmarkerade delar, den katolska delen med den större, judiska, delen strax intill norrut.

Dessa delar, som tillkom 20 – 30 år efter invigningen 1827, förvaltas av respektive församling och inte av Stockholms stad.

Vi började vår tur i den äldsta delen nere i sydöstra hörnet.

Den planlades av arkitekten Carl Gustaf Blom-Carlsson (1799 – 1868) som en fransk-klassisk anläggning, där vägar från ett halvcirkelformat entrécentrum vid grind 5 ute vid E4:an strålar ut i en halvcirkel.

Därefter har begravningsplatsen utvidgats och anpassats flera gånger efter stadens växande behov.

Vi stannade till vid den plats där kyrkogården invigdes 1827 av ärkebiskopen och psalmdiktaren Johan Olof Wallin (1779 - 1839).

Här ligger han också begravd.

Guiden visade en tecknad bild (foton fanns ju inte på den tiden) som visar estraden som användes vid invigningsceremonin och berättade om händelsen.

Därifrån gick vi utmed Johan Olof Wallins allé ut mot entrécentrum.

Där finns Alfred Nobels (1833 – 1896) grav.

Vi fick höra en anekdot om Dalai Lama och denna grav.

När han fick sitt Nobelpris 1989 begärde han att få besöka Nobels grav.

Efter den gången blev det tradition att nobelpristagarna besöker donatorns grav...

Där finns också författaren August Blanches (1811 – 1868) gravvård.

Blanche brukar kallas "Stockholmslivets skildrare".

Här syns August Blanchers pampiga gravvård på en tidig bild.

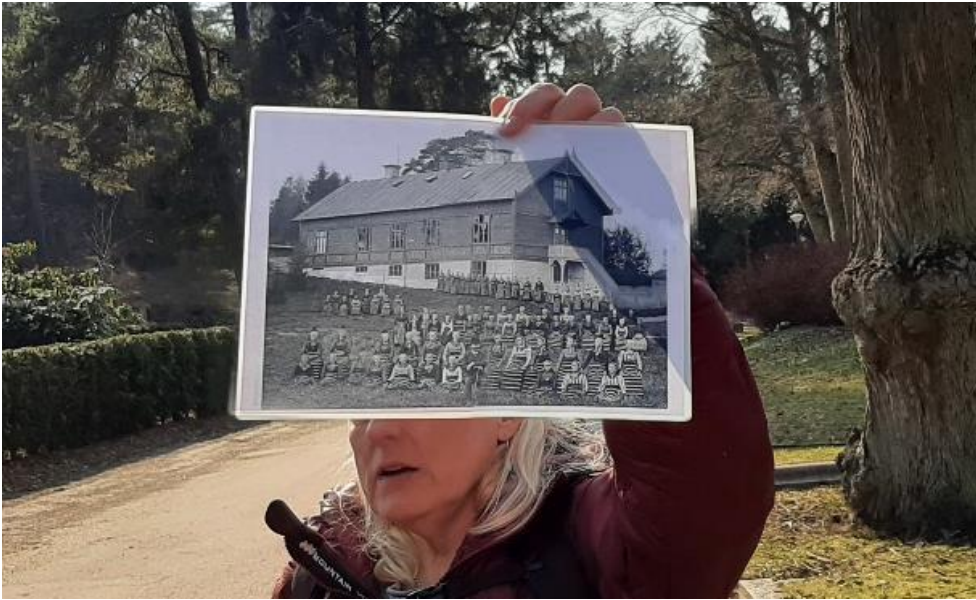

Vid denna den ursprungliga entrén finns också skulptören Johan Peter Molins (1814 – 1873) gravsten.

Molin är kanske mest känd för sin Kungsträdgårdsfontän, vars ursprungliga version gjordes till Stockholmsutställningen 1866.

En del personers och familjers gravkammare är enorma och avsedda att inge respekt och kanske avund hos samtiden.

Kyrkogårdens praktiska arbete med vården av gravarna sköttes under sommarhalvåret av dalkullor från Rättvik från slutet av 1800-talet.

Till en början inkvarterades kyrkogårdskullorna i "kullkaserner" belägna intill nuvarande Haga Norra.

En bild från en senare tillkommen del av kyrkogården med enklare gravar och Norra kapellet till vänster.

Det användes för kremeringar mellan 1909 och 1989, då det infördes strängare regler för hur en kremering skulle gå till.

Norra kapellet ersatte 1909 det ursprungliga krematoriet.

Ett skogsområde har bevarats i den centrala delen av begravningsplatsen och i områdets västra del ligger den höga bergformationen, Lindhagens kulle.

Här finns denna gravvård över skådespelaren Gösta Ekman d.ä. (1890 – 1938).

Här finns också nyare gravar som denna över kompositören Ulf Björlin, känd inte minst för sitt samarbete med Sven-Bertil Taube.

I denna del av kyrkogården finns också några s.k. klippgravar, uthuggna direkt ur berget.

Lindhagens kulle anses vara kyrkogårdens "gräddhylla", där det var/är hög status att ha en grav.

Denna pampiga grav tillhör Paul U. Bergströms (1860 – 1934) familj.

Paul grundade ju varuhuset PUB vid Hötorget på 1890-talet, men det upphörde som traditionellt varuhus 1994.

Guiden pekar ut ännu några gravar på Lindhagens kulle, dock mindre iögonenfallande.

Här skimtar kvinnorrättskämpen Anna Lindhagens (1870 – 1941) egen grav med en porträttbyst.

Det är Anna som har gett namn åt denna del av begravningsplatsen.

Här slutade vår intressanta guidade tur.

Ännu mer finns att beskåda, men det får vi ta en annan gång...